

DECIZIA nr.18 din 14 ianuarie 2021

referitoare la sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor Hotărârii Camerei Deputaților nr.71/2020 pentru alegerea președintelui Camerei Deputaților

Publicată în Monitorul Oficial nr.220 din 4.03.2021

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Mihaela Senia Costinescu	- magistrat-asistent-șef

1. Pe rol se află soluționarea sesizării de neconstituționalitate a dispozițiilor Hotărârii Camerei Deputaților nr.71/2020 pentru alegerea președintelui Camerei Deputaților, sesizare formulată de Grupul parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor, în temeiul prevederilor art.146 lit.l) din Constituție și ale art.27 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

2. Cu Adresa nr.2/8122 din 23 decembrie 2020, secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea formulată, care a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.8337 din 23 decembrie 2020 și constituie obiectul Dosarului nr.2446L/2/2020.

3. **În motivarea sesizării de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține că hotărârea Camerei Deputaților ce face obiectul sesizării de neconstituționalitate încalcă dispozițiile art.1 alin.(3), ale art.66 alin.(2) și (3), precum și ale art.69 din Constituție. Arată că la data de 21 decembrie 2020, la convocarea Președintelui României, s-a întrunit Camera Deputaților nou-aleasă ca urmare a alegerilor organizate la data de 6 decembrie 2020. Ședința Camerei Deputaților a fost condusă, în conformitate cu dispozițiile art.2 din Regulamentul Camerei Deputaților, de domnul Lucian Feodorov, cel mai în vârstă deputat, în calitate de președinte de vârstă. Lucrările ședinței s-au întins pe o durată mare de timp, depunerea jurământului tuturor deputaților validați finalizându-se în jurul orei 23,50. Având în vedere faptul că până la acel moment lucrările s-au desfășurat fără nicio pauză, președintele de vârstă al Camerei Deputaților, după ce a constatat, în conformitate cu dispozițiile art.11 din Regulamentul Camerei Deputaților, legala constituire a Camerei Deputaților, a declarat ședința închisă, urmând ca pentru continuarea lucrărilor ședința în plen să se reia a doua zi. Astfel cum rezultă din înregistrarea și din stenograma ședinței din 21 decembrie 2020, la ora 23,50, președintele de vârstă a declarat în mod expres închisă ședința plenului Camerei Deputaților. Ca efect al declarării ședinței închise, deputații Grupului parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor au părăsit sala de plen, urmând a reveni a doua zi, potrivit mențiunilor președintelui de vârstă. Ulterior, la un interval de câteva minute după închiderea ședinței, deputații aparținând celorlalte formațiuni politice, rămași în sala de plen a Camerei Deputaților, au continuat dezbaterile, în condițiile în care nu a existat o convocare pentru o nouă ședință extraordinară a Camerei.

4. Autorul sesizării apreciază ca fiind „profund neconstituțională maniera în care dl. deputat din cadrul Grupului P.N.L., Andronache Gabriel, într-un gest unilateral, considerând că situația se asimilează ipotezei în care președintele de vârstă se află în imposibilitate să își exercite atribuțiile, a identificat următorii cei mai în vârstă deputați din rândul celorlalți deputați și, la a treia încercare, l-a identificat pe un deputat din cadrul Grupului minorităților naționale care a fost dispus să conducă ședința Camerei”. Or, arată autorul, având în vedere situația de fapt descrisă, nu se putea pune problema unei imposibilități a exercitării atribuțiilor de către președintele de vârstă care condusesse ședința din ziua respectivă, astfel că au fost încălcate dispozițiile art.2 alin.(2) din Regulamentul Camerei Deputaților, în sensul că nu a existat necesitatea înlocuirii sale cu deputatul cel mai în vârstă din rândul celor prezenți.

5. Mai mult, declararea ședinței ca fiind închisă și declararea reluării dezbaterilor în ziua următoare de către președintele de vârstă nu pot fi interpretate în sensul că nu ar produce efecte, câtă vreme președintelui de vârstă îi sunt recunoscute în mod expres atribuții de conducere a lucrărilor

Camerei Deputaților nou-constituite până la alegerea Biroului permanent, în conformitate cu dispozițiile art.2 din Regulamentul Camerei Deputaților. Ca atare, dezbaterile ce au succedat închiderii ședinței de către președintele de vârstă au reprezentat în mod evident o nouă ședință a Camerei Deputaților pentru care nu a existat nicio convocare, încălcându-se dispozițiile art.66 alin.(2) și (3) din Constituție, potrivit cărora „(2) Camera Deputaților și Senatul se întrunesc și în sesiuni extraordinare, la cererea Președintelui României, a biroului permanent al fiecărei Camere ori a cel puțin o treime din numărul deputaților sau al senatorilor”, respectiv „(3) Convocarea Camerelor se face de președinții acestora”.

6. Pe de altă parte, potrivit art.69 alin.(1) din Constituție, care reglementează mandatul reprezentativ, „în exercitarea mandatului, deputații și senatorii sunt în serviciul poporului”. Având în vedere calitatea de deputați aleși de popor, aflați în serviciul poporului, autorul sesizării susține că Legea fundamentală impune ca aceștia să aibă posibilitatea de a vota în reprezentarea cetățenilor care i-au votat și în interesul întregului popor. Or, prin faptul că au respectat dispoziția președintelui de vârstă, care, în limitele atribuțiilor sale, declarase ședința închisă, și au părăsit sala de plen, urmând a reveni a doua zi potrivit programului Camerei, deputații Grupului parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor au fost lipsiți de posibilitatea de a participa la procedura de alegere a președintelui Camerei și de a-și exercita dreptul de vot pentru care au fost învestiți cu un mandat reprezentativ. Prin urmare, se poate aprecia că toți cetățenii care i-au votat nu și-au putut exprima opinia cu privire la aspectele ce au făcut obiectul dezbaterii în plenul Camerei ulterior închiderii ședinței de către președintele de vârstă. Aceste argumente reprezintă motive pentru care să se rețină și încălcarea dispozițiilor art.1 alin.(3) din Constituție.

7. În concluzie, procedura de vot a alegerii președintelui Camerei Deputaților a fost viciată atât prin lipsa unei convocări a noii ședințe desfășurate ulterior declarării ședinței închise, cât și prin aceea că o parte dintre membrii Camerei nu și-au putut exercita dreptul de vot pentru care au fost aleși de cetățeni.

8. În conformitate cu dispozițiile art.27 alin.(2) din Legea nr.47/1992, Curtea Constituțională a solicitat punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților asupra sesizării de neconstituționalitate.

9. **Biroul permanent al Camerei Deputaților** a transmis punctul său de vedere prin Adresa nr.2/20 din 4 ianuarie 2021, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.12 din 4 ianuarie 2021, în care susține, în principal, inadmisibilitatea sesizării formulate. Arată că în data de 21 decembrie 2020, Camera Deputaților s-a întrunit în noua sa componență, iar, în conformitate cu art.2 din Regulamentul Camerei Deputaților, lucrările ședinței au fost conduse de deputatul Lucian Feodorov, în calitate de președinte de vârstă. Potrivit art.4 din Regulamentul Camerei Deputaților, s-a procedat la constituirea Comisiei de validare a mandatelor de deputat, a cărei componență nominală a fost aprobată prin Hotărârea Camerei Deputaților nr.69 din 21 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1270 din 21 decembrie 2020. În aceeași zi, Comisia de validare s-a întrunit și a procedat la îndeplinirea prevederilor art.5-7 din Regulamentul Camerei Deputaților, alegându-se biroul comisiei și constituindu-se cele 9 grupe de lucru. Toate cele 9 grupe de lucru au prezentat în plenul comisiei procesele-verbale de validare a mandatelor de deputat, iar Comisia de validare a întocmit Raportul privind validarea mandatelor. Raportul comisiei a fost prezentat, dezbătut și votat în plenul Camerei Deputaților în data de 21 decembrie 2020. Potrivit art.8 alin.(1) din Regulamentul Camerei Deputaților, „Camera Deputaților se întrunește în ședință, de drept, în a 5-a zi de la constituirea Comisiei de validare, pentru dezbaterile raportului acesteia”. Biroul permanent al Camerei Deputaților arată că acest termen regulamentar trebuie înțeles ca termenul maxim până la care Camera Deputaților trebuie întrunită, având în vedere că celelalte termene de prezentare a proceselor-verbale ale grupelor prin care se înaintează propunerile de validare și, respectiv, de întocmire a raportului Comisiei de validare sunt de maximum 3 zile, respectiv maximum 4 zile de la constituirea Comisiei de validare. Astfel acest termen de întrunire a Camerei Deputaților, la 5 zile de la constituirea Comisiei de validare, este practic o măsură de protecție împotriva unor eventuale încercări de tergiversare a constituirii legale a Camerei Deputaților, neexcluzând posibilitatea îndeplinirii competențelor și implicit a procesului de validare mai devreme decât această limită maximă impusă regulamentar. Așa fiind, plenul Camerei Deputaților a validat mandatele de deputat, adoptând Hotărârea nr.70 din 21 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1271 din 21 decembrie 2020. În aceeași zi, au depus jurământul de credință 322 de deputați din cele 329 de mandate validate, îndeplinindu-se astfel condiția constituirii legale a Camerei Deputaților, constatare efectuată în plenul Camerei Deputaților de către președintele de vârstă, deputatul Lucian Feodorov.

10. În ceea ce privește practica parlamentară referitoare la procedura de alegere a președintelui Camerei, Biroul permanent al Camerei Deputaților observă că, în urma alegerilor generale din anul 2016, președintele Camerei Deputaților a fost ales în aceeași zi în care au fost validate mandatele de deputat și s-au depus jurămintele. Astfel, mandatele au fost validate prin Hotărârea

Camerei Deputaților nr.122 din 21 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României nr.1031 din 21 decembrie 2016, iar prin Hotărârea nr.123 din 21 decembrie 2016 a fost ales președintele Camerei Deputaților. Aceeași practică parlamentară este confirmată și pentru anul 2012, când, în urma alegerilor generale, președintele Camerei Deputaților a fost ales în aceeași zi în care au fost validate mandatele de deputat și s-au depus jurămintele, prin Hotărârile nr.45 și 46, ambele adoptate în data de 20 decembrie 2012 și publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.869 din 20 decembrie 2012.

11. În speța dedusă judecării, după constituirea legală a Camerei Deputaților, s-a procedat la îndeplinirea prevederilor art.21 alin.(l) din Regulamentul Camerei Deputaților, care prevăd alegerea președintelui Camerei Deputaților și a celorlalți membri ai Biroului permanent al acesteia. Având în vedere însă că președintele de vârstă a declarat închisă ședința plenului Camerei Deputaților imediat după constituirea legală a acesteia, cu încălcarea dispozițiilor art.21 alin.(l) din Regulament, care obligă Camera Deputaților să-și aleagă președintele după ce aceasta este întrunită legal, conducerea plenului Camerei Deputaților a fost preluată de drept de deputatul Iusein Ibram, în calitate de președinte de vârstă, prin aplicarea art.2 alin.(2) din Regulamentul Camerei Deputaților, care prevede că imposibilitatea exercitării atribuțiilor de către președintele de vârstă atrage de drept înlocuirea acestuia cu deputatul cel mai în vârstă. „În consecință, în data de 21.12.2020, prin Hotărârea nr.71, plenul Camerei Deputaților l-a ales pe domnul Ludovic Orban în funcția de Președinte al Camerei Deputaților și, de asemenea, a ales și ceilalți membri ai Biroului permanent, prin Hotărârea nr.72” [în realitate, este vorba despre Hotărârile nr.71 și 72 din 22 decembrie 2020, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1272 din 22 decembrie 2020, respectiv nr.1273 din 22 decembrie 2020, *n.n.*].

12. Cu privire la pretinsa încălcare a art.66 alin.(2) și (3) din Constituție, Biroul permanent al Camerei Deputaților susține că autorul sesizării califică greșit convocarea Camerei Deputaților nou-alese drept sesiune extraordinară. Sediul materiei convocării Camerei Deputaților nou-alese este art.63 alin.(3) din Legea fundamentală, potrivit căruia „*Parlamentul nou ales se întrunește, la convocarea Președintelui României, în cel mult 20 de zile de la alegeri*”. Întrucât convocarea s-a realizat de către Președintele României, prin Decretul nr.1.085 din 16 decembrie 2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1239 din 16 decembrie 2020, nu poate fi pusă în discuție încălcarea dispozițiilor art.66 alin.(2) și (3) din Constituție, care reglementează convocarea Camerelor Parlamentului în timpul legislaturii și nu la începutul acesteia.

13. În ceea ce privește pretinsa încălcare a art.1 alin.(3) din Constituție, Biroul permanent al Camerei Deputaților apreciază că nici aceasta nu poate fi reținută întrucât grupul parlamentar autor al sesizării a decis să părăsească ședința, în condițiile în care ordinea de zi a ședinței Camerei convocate de către Președintele României, respectiv alegerea președintelui și a celorlalți membri ai Biroului permanent, nu fusese epuizată.

14. În fine, Biroul permanent al Camerei Deputaților susține că în situația în care ședința plenului Camerei Deputaților nu ar fi fost continuată s-ar fi adus o atingere gravă prevederilor constituționale statuate la art.70 alin.(2), potrivit cărora „*Calitatea de deputat sau de senator încetează la data întrunirii legale a Camerelor nou alese sau în caz de demisie, de pierdere a drepturilor electorale, de incompatibilitate ori de deces*”. Blocarea lucrărilor Camerei Deputaților ar fi determinat în mod nejustificat prelungirea mandatelor în cadrul Camerei Deputaților în vechea componență, iar amânarea procedurilor de numire a președintelui Camerei Deputaților și a celorlalți membri ai Biroului permanent ar fi dus la încălcarea art.103 alin.(2) din Constituție, care prevede acordarea votului de încredere al Parlamentului asupra programului și întregii liste a Guvernului, Președintele României desemnând candidatul pentru funcția de prim-ministru la data de 22 decembrie 2020 prin Decretul nr.1125 din 22 decembrie 2020.

15. În concluzie, întrucât criticile de neconstituționalitate trebuie să aibă o evidentă relevanță constituțională, iar invocarea dispozițiilor constituționale pretins a fi încălcate trebuie să fie efectivă, iar nu formală, așa cum reiese din jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr.25 din 22 ianuarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.122 din 17 februarie 2020, paragrafele 52-58), Biroul permanent al Camerei Deputaților susține că sesizarea trebuie respinsă ca inadmisibilă. În speță, autorul sesizării este nemulțumit, în concret, de rezultatul aplicării procedurilor parlamentare, de maniera în care au fost purtate negocierile specifice interacțiunii dintre grupurile parlamentare și de propunerile supuse votului ca urmare a acestor negocieri.

16. Mai mult, dacă autorul sesizării are anumite critici și/sau îndoieli cu privire la respectarea și transpunerea principiilor constituționale în procesul de alegere a președintelui Camerei Deputaților sau a restului conducerii acesteia, acesta trebuie să se adreseze Curții Constituționale pe calea controlului constituționalității Regulamentului Camerei Deputaților în vederea verificării gradului de conformitate dintre procedurile parlamentare și Constituție sau să inițieze un demers legislativ de modificare și/sau completare a Regulamentului Camerei Deputaților.

17. Având în vedere considerentele expuse, Biroul permanent al Camerei Deputaților apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este inadmisibilă, astfel că propune respingerea acesteia.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al Biroului permanent al Camerei Deputaților, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile Hotărârii Camerei Deputaților nr.71/2020 pentru alegerea președintelui Camerei Deputaților, precum și prevederile Constituției, reține următoarele:

18. Potrivit Adresei nr.2/8122 din 23 decembrie 2020, secretarul general al Camerei Deputaților a transmis Curții Constituționale sesizarea referitoare la neconstituționalitatea Hotărârii Camerei Deputaților nr.71/2020 pentru alegerea președintelui Camerei Deputaților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1272 din 22 decembrie 2020, care prevede, în articolul unic, că „*Domnul deputat Orban Ludovic, aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, se alege în funcția de președinte al Camerei Deputaților*”.

19. Autorul sesizării susține că hotărârea Camerei Deputaților analizată contravine prevederilor constituționale cuprinse în art.1 alin.(3), care consacră caracterul de stat de drept al statului român, art.66 alin.(2) și (3) referitoare la convocarea sesiunilor extraordinare ale Camerelor Parlamentului, precum și în art.69 care consacră mandatul reprezentativ al membrilor Parlamentului.

20. Analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării referitoare la hotărârea Camerei Deputaților trebuie realizată prin raportare la art.146 lit.l) din Constituție și la art.27 alin.(1) din Legea nr.47/1992, potrivit căruia „*Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, a hotărârilor plenului Camerei Deputaților, a hotărârilor plenului Senatului și a hotărârilor plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, a unui grup parlamentar sau a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori*.”

21. Astfel, Curtea constată că actul juridic supus controlului este o hotărâre care aparține plenului Camerei Deputaților. Sesizarea este formulată de Grupul parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor, astfel că este întrunită condiția titularului dreptului de sesizare a Curții Constituționale. În continuare, Curtea va analiza îndeplinirea în prezenta cauză a altor condiții de admisibilitate a sesizării, care nu sunt stipulate explicit de lege, dar care reprezintă rezultatul interpretării textelor de lege, dat de Curte în jurisprudența sa anterioară. Sub acest aspect, o condiție de admisibilitate a sesizărilor privind neconstituționalitatea hotărârilor parlamentare o constituie relevanța constituțională a obiectului respectivelor hotărâri. Curtea a constatat că pot fi supuse controlului de constituționalitate numai hotărârile Parlamentului, adoptate după conferirea noii competențe, hotărâri care afectează valori, reguli și principii constituționale sau, după caz, organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional (a se vedea Deciziile nr.53 și nr.54 din 25 ianuarie 2011, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.90 din 3 februarie 2011, Decizia nr.307 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.293 din 4 mai 2012, Decizia nr.783 din 26 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.684 din 3 octombrie 2012). De asemenea, Curtea a constatat că art.27 din Legea nr.47/1992 nu instituie vreo diferențiere între hotărârile parlamentare care pot fi supuse controlului Curții Constituționale sub aspectul domeniului în care au fost adoptate sau sub cel al caracterului normativ sau individual, ceea ce înseamnă că toate aceste hotărâri sunt susceptibile a fi supuse controlului de constituționalitate, potrivit principiului *ubi lex non distinguit nec nos distinguere debemus*. În consecință, sesizările de neconstituționalitate care vizează hotărâri cu caracter individual sunt *de plano* admisibile (a se vedea și Decizia nr.307 din 28 martie 2012, precitată).

22. De asemenea, Curtea Constituțională a mai stabilit, în mod expres, că, pentru a fi admisibilă sesizarea de neconstituționalitate, norma de referință trebuie să fie de rang constituțional pentru a se putea analiza dacă există vreo contradicție între hotărârile menționate la art.27 din Legea nr.47/1992, pe de o parte, și exigențele procedurale și substanțiale impuse prin dispozițiile Constituției, pe de altă parte. Așadar, criticile trebuie să aibă o evidentă relevanță constituțională, și nu una legală ori regulamentară. Prin urmare, toate hotărârile plenului Camerei Deputaților, plenului Senatului și plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului pot fi supuse controlului de constituționalitate, dacă în susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate dispoziții cuprinse în Constituție. Invocarea acestor dispoziții nu trebuie să fie formală, ci efectivă (Decizia nr.307 din 28 martie 2012, Decizia nr.783 din 26 septembrie 2012 și Decizia nr.628 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.52 din 22 ianuarie 2015). Însă Curtea a mai reținut că, în privința hotărârilor care prin obiectul lor vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, în cadrul controlului de constituționalitate exercitat, norma de referință poate fi atât o dispoziție de rang constituțional, cât și una infraconstituțională, ținând cont de dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituție. O atare orientare a Curții este dată de domeniul de maximă importanță în care intervin aceste hotărâri - autorități și instituții de rang constituțional -, astfel încât și protecția constituțională oferită autorităților

sau instituțiilor fundamentale ale statului trebuie să fie una în consecință. Prin urmare, hotărârile plenului Camerei Deputaților, ale plenului Senatului și ale plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional pot fi supuse controlului de constituționalitate, chiar dacă actul normativ pretins încălcat are valoare infraconstituțională.

23. Raportându-se la reperatele stabilite în jurisprudența sa, Curtea observă că, în speță, hotărârea Camerei Deputaților este un act cu caracter individual care vizează organizarea și funcționarea unei **autorități de rang constituțional**. Prin urmare, în cadrul controlului de constituționalitate exercitat, norma de referință poate fi atât o dispoziție de rang constituțional, cât și una infraconstituțională. Curtea reține că autorul sesizării invocă atât încălcarea unor norme consacrate de Legea fundamentală, respectiv art.1 alin.(3), art.66 alin.(2) și (3) și art.69 din Constituție, cât și norme infraconstituționale, respectiv dispozițiile art.2 din Regulamentul Camerei Deputaților, astfel că instanța urmează să verifice dacă invocarea acestora nu este una formală, ci efectivă și are relevanță constituțională.

24. Prin urmare, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să se pronunțe, în temeiul dispozițiilor art.146 lit.l) din Constituție și ale art.3 alin.(2), art.10, art.27 și art.28 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, asupra constituționalității Hotărârii Camerei Deputaților nr.71/2020 pentru alegerea președintelui Camerei Deputaților.

25. Examinând sesizarea de neconstituționalitate, cu privire la cadrul normativ incident, Curtea reține că, potrivit dispozițiilor art.63 alin.(3) din Constituție, „*Parlamentul nou ales se întrunește, la convocarea Președintelui României, în cel mult 20 de zile de la alegeri*”, iar conform art.70 alin.(l) teza întâi, „*Deputații și senatorii intră în exercițiul mandatului la data întrunirii legale a Camerei din care fac parte, sub condiția validării alegerii și a depunerii jurământului*”. În temeiul art.64 alin.(2) teza întâi și teza a doua din Legea fundamentală, „*Fiecare Cameră își alege un birou permanent. Președintele Camerei Deputaților și președintele Senatului se aleg pe durata mandatului Camerelor*”; în aplicarea normelor constituționale, prevederile regulamentare ale celor două Camere ale Parlamentului dispun cu privire la procedura parlamentară prin care se realizează convocarea Parlamentului, întrunirea legală a Camerelor Parlamentului, alegerea organelor de conducere ale celor două Camere: președintele și Biroul permanent. Astfel, la nivelul Camerei Deputaților, Regulamentul Camerei Deputaților, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.338 din 27 aprilie 2020, prevede următoarele: „*Camera Deputaților nou-aleasă se întrunește în ziua și la ora stabilite prin actul de convocare emis de Președintele României [...]*” [art.1]. „*Până la alegerea Biroului permanent lucrările Camerei Deputaților sunt conduse de cel mai în vârstă deputat, în calitate de președinte de vârstă*” [art.2 alin.(l)], iar „*imposibilitatea exercitării atribuțiilor de către președintele de vârstă [...] atrage de drept înlocuirea acestora cu deputatul cel mai în vârstă [...] din rândul celor prezenți*” [art.2 alin.(2)]. Regulamentul Camerei Deputaților prevede că în intervalul de timp scurs între data întrunirii stabilite prin actul de convocare emis de Președintele României și alegerea Biroului permanent „*nu pot avea loc dezbateri parlamentare, cu excepția celor care privesc validarea mandatelor de deputat*” [art.2 alin.(3)]. În vederea validării mandatelor, cu votul majorității deputaților prezenți [art.4 alin.(5)], „*Camera Deputaților alege în prima sa ședință o comisie compusă din 30 de deputați, care să reflecte configurația politică a Camerei Deputaților, așa cum aceasta rezultă din constituirea grupurilor parlamentare*” [art.3 alin.(l)]. „*Comisia de validare, în cel mult 4 zile de la constituirea sa, întocmește un raport în care vor fi nominalizați deputații pentru care se propune validarea, invalidarea sau, după caz, amânarea validării mandatelor, cu motivarea pe scurt a propunerilor de invalidare sau de amânare*” [art.7 alin.(l)], raport care se prezintă de către președintele comisiei și este supus dezbaterii plenului Camerei Deputaților, întrunit „*în ședință, de drept, în a 5-a zi de la constituirea Comisiei de validare*” [art.9]. Comisia de validare verifică și se pronunță, prin raport, asupra contestațiilor conținute în dosarele primite de la Biroul Electoral Central, nesoluționate sau a căror soluționare s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor legale referitoare la procedura de soluționare, precum și asupra îndeplinirii de către fiecare deputat a condițiilor de eligibilitate și a depunerii la dosar a tuturor documentelor cerute de legislația în vigoare pentru validarea mandatelor [art.6 alin.(5)]. „*Validarea sau invalidarea mandatelor de deputat se face cu votul majorității deputaților prezenți*” [art.10 alin.(2)], Camera Deputaților fiind „*legal constituită după validarea a două treimi din mandatele de deputați și după depunerea jurământului de către aceștia*” [art.11 alin.(l)]. „*După constituirea legală a Camerei Deputaților se aleg președintele Camerei Deputaților și apoi ceilalți membri ai Biroului permanent al acesteia*” [art.21 alin.(l)]. Este ales președinte al Camerei Deputaților „*pe durata mandatului Camerei, prin vot secret [...]*” [art.22 alin.(l)], „*candidatul care a întrunit votul majorității deputaților prezenți*” [art.22 alin.(2)]. În temeiul art.23 din Regulamentul Camerei Deputaților, „*Odată cu alegerea președintelui Camerei Deputaților, activitatea președintelui de vârstă ales conform art.2 încetează de drept*”.

26. Din analiza coroborată a dispozițiilor regulamentare, rezultă următoarele aspecte: (i) actul de convocare a Camerei Deputaților nou-alese este un decret emis de Președintele României, prin care se stabilesc ziua și ora la care se întrunește prima ședință a Camerei Deputaților, (ii) până la alegerea președintelui Camerei Deputaților și a Biroului permanent lucrările Camerei Deputaților sunt conduse de cel mai în vârstă deputat, în calitate de președinte de vârstă, (iii) în prima sa ședință, Camera Deputaților alege, potrivit principiului configurației politice, Comisia de validare a mandatelor de deputat, (iv) validarea mandatelor de deputat se face în ședința plenului Camerei Deputaților, întrunită în cel mult cinci zile de la constituirea Comisiei de validare, (v) Camera Deputaților este legal constituită după validarea a două treimi din mandatele de deputați și după depunerea jurământului de către aceștia, (vi) după constituirea legală a Camerei se aleg președintele Camerei și ceilalți membri ai biroului permanent, (vii) pe toată durata procedurii de constituire legală a Camerei și de alegere a organelor de conducere, nu pot avea loc dezbateri parlamentare, cu excepția celor care privesc validarea mandatelor de deputat.

27. În ceea ce privește președintele de vârstă al Camerei, această calitate este deținută de deputatul cel mai în vârstă din respectiva legislatură. Normele regulamentare prevăd regula potrivit căreia atribuțiile acestuia se exercită începând cu prima ședință a Camerei, întrunită în ziua și la ora stabilite prin decretul Președintelui României, odată cu deschiderea lucrărilor plenului, pe toată durata procedurilor de constituire a Camerei și de alegere a organelor sale de conducere și încetează de drept, odată cu alegerea președintelui Camerei Deputaților, respectiv a Biroului permanent. Normele regulamentare stabilesc o excepție de la această regulă în ipoteza în care persoana care întrunește calitatea de președinte de vârstă al Camerei se află în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile, situație în care conducerea Camerei este preluată de deputatul cu vârsta imediat inferioară celui înlocuit, dintre cei prezenți în ședința plenului Camerei. Printre atribuțiile exercitate de președintele de vârstă sunt cele prevăzute de art.34 lit.b) și c), respectiv *„conduce lucrările plenului Camerei Deputaților [...] și asigură menținerea ordinii în timpul dezbaterilor, precum și respectarea prevederilor prezentului regulament” și „acordă cuvântul, moderează discuțiile, sintetizează problemele puse în dezbateri, stabilește ordinea votării, precizează semnificația votului și anunță rezultatul acestuia”*.

28. Cu privire la starea de fapt care a generat prezenta sesizare, Curtea reține că la data de 6 decembrie 2020 au avut loc alegerile generale pentru alegerea Camerei Deputaților și Senatului. Prin Decretul nr.1085 din 16 decembrie 2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr.1239 din 16 decembrie 2020, Președintele României a convocat Parlamentul nou-ales *„în ziua de luni, 21 decembrie 2020, la ora 12,00, la sediul celor două Camere, aflat în Palatul Parlamentului”*. Ca urmare a convocării Președintelui României, în data de 21 decembrie 2020, Camera Deputaților s-a întrunit în prima sa ședință, care a fost condusă de cel mai în vârstă deputat, domnul Lucian Feodorov, membru al Alianței pentru Unirea Românilor. Camera Deputaților a ales, potrivit principiului configurației politice, Comisia de validare a mandatelor de deputat, a cărei componență nominală a fost aprobată prin Hotărârea Camerei Deputaților nr.69 din 21 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1270 din 21 decembrie 2020.

29. Comisia de validare s-a întrunit, a verificat și s-a pronunțat asupra contestațiilor conținute în dosarele primite de la Biroul Electoral Central, precum și asupra îndeplinirii de către fiecare deputat a condițiilor de eligibilitate și a depunerii la dosar a tuturor documentelor cerute de legislația în vigoare pentru validarea mandatelor, întocmind raportul de validare a mandatelor deputaților. În temeiul art.7 din Regulamentul Camerei Deputaților, având în vedere constatările grupelor de lucru și ale Biroului Comisiei, Comisia de validare a propus Camerei Deputaților, cu unanimitate de voturi, validarea mandatelor a 329 de deputați, precum și amânarea validării pentru un mandat de deputat, în vederea completării documentației. Raportul comisiei a fost supus dezbaterii Camerei Deputaților în ședința plenului din aceeași zi, 21 decembrie 2020, când a fost adoptată Hotărârea nr.70 din 21 decembrie 2020 cu privire la validarea mandatelor deputaților aleși la data de 6 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1271 din 21 decembrie 2020.

30. În continuare, a urmat ședința solemnă a Camerei Deputaților consacrată depunerii jurământului de credință față de țară și popor de către deputații aleși la 6 decembrie 2020, ale căror mandate au fost validate. După depunerea jurământului de către 322 de deputați cu mandate validate, ceea ce reprezintă mai mult de două treimi din numărul mandatelor de deputat, în temeiul art.11 din Regulamentul Camerei Deputaților, președintele de vârstă a declarat legala constituire a Camerei Deputaților pentru o nouă legislatură.

31. În continuare, liderul Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, deputatul Gabriel Andronache, a solicitat președintelui de vârstă continuarea ședinței, cu parcurgerea procedurii de alegere a președintelui Camerei Deputaților, avertizând că dacă *„veți părăsi acel pupitru, să știți că dispozițiile regulamentare sunt foarte clare - veți fi înlocuit de următorul decan de vârstă. [...] Pe cale*

de consecință, ședința va continua, pentru că asta este litera Regulamentului. Camera trebuie constituită și trebuie aleasă conducerea cât mai repede cu putință” [extras din stenogramă].

32. Având în vedere că ședința de constituire a Camerei Deputaților, începută la ora 12,00, s-a derulat până spre finalul zilei de 21 decembrie 2020 și că programul de lucru al Camerei Deputaților era până la ora 24,00, la ora 23,50, președintele de vârstă a declarat închisă ședința plenului Camerei, urmând ca procedura de alegere a președintelui Camerei Deputaților și a Biroului permanent să se desfășoare a doua zi, în data de 22 decembrie 2020. Ulterior, el a părăsit prezidiul.

33. După închiderea ședinței, liderul grupului parlamentar al Partidului Național Liberal a luat cuvântul și a declarat că „Dacă domnul președinte părăsește prezidiul, acesta trebuie înlocuit de următorul decan de vârstă. Și, potrivit dispozițiilor regulamentare, următorul decan de vârstă este domnul Chelaru Mircea, pe care îl rugăm să vină la prezidiu. În măsura în care domnul Chelaru nu dorește să conducă această ședință - și este penibil lucrul acesta, să lăsăm procedurile neîncheiate -, rugăm Grupul PSD să îl roage pe domnul Aurel Nechita să preia conducerea ședinței” [extras din stenogramă].

34. După consultări, liderul grupului parlamentar al Partidului Național Liberal a invitat deputații prezenți să ia loc în sală și a anunțat că s-a decis, cu majoritate de voturi, de către Comitetul liderilor prezentarea decanilor de vârstă „în ordine descrescătoare, așa cum prevede Regulamentul Camerei Deputaților, urmând ca unul dintre acești decani să preia conducerea ședinței, să declare din nou deschisă ședința și să continue procedura, astfel încât Camera Deputaților să aibă conducere aleasă cât mai repede cu putință, adică astăzi” [extras din stenogramă]. În consecință, acesta a făcut prezența decanilor de vârstă. Cel mai în vârstă deputat aflat în sala de ședință a plenului Camerei a fost deputatul Iusein Ibram, aparținând Grupului parlamentar al minorităților naționale. După ce a ocupat locul la prezidiu, noul președinte de ședință a supus votului „prelungirea programului, pentru că mai avem un minut” [până la terminarea programului de lucru al Camerei, respectiv până la ora 24:00 a zilei de 21 decembrie 2020, n.n.] [extras din stenogramă]. Cu unanimitate de voturi, plenul Camerei a hotărât prelungirea programului de lucru al acesteia.

35. În continuare, a avut loc prezentarea denumirii, componenței numerice și conducerii grupurilor parlamentare și a procedurii alegerii președintelui Camerei Deputaților și a celorlalți membri ai Biroului permanent. Verificând și numărând voturile exprimate de către deputați, prin vot secret cu buletine de vot, potrivit art.22 din Regulamentul Camerei Deputaților, s-a constatat că a fost întrunită majoritatea de voturi necesară pentru numirea domnului Ludovic Orban în funcția de președinte al Camerei Deputaților și a fost adoptată Hotărârea Camerei Deputaților nr.71 din 22 decembrie 2020 pentru alegerea președintelui Camerei Deputaților, care face obiectul prezentului control de constituționalitate. De asemenea, potrivit înțelegerii dintre liderii grupurilor parlamentare privind locurile care revin grupurilor parlamentare în perioada primei sesiuni ordinare a legislaturii, pentru funcțiile de vicepreședinte, secretar și chestor, a fost adoptată Hotărârea Camerei Deputaților nr.72 din 22 decembrie 2020 pentru alegerea vicepreședinților, secretarilor și chestorilor Camerei Deputaților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1273 din 22 decembrie 2020.

36. Conducerea ședinței a fost preluată de președintele ales al Camerei Deputaților, deputatul Ludovic Orban, care, înainte de a declara ședința închisă, a informat că „măine vom convoca un plen, cel mai probabil în jurul orei 13:00”. Având în vedere că ședința plenului Camerei Deputaților a fost declarată închisă în data de 22 decembrie 2020, la ora 2,24, convocarea a vizat, de fapt, o nouă ședință în aceeași zi, 22 decembrie 2020.

37. În prezenta cauză, autorii sesizării susțin că dezbaterile ce au succedat închiderii ședinței de către președintele de vârstă au reprezentat în mod evident o nouă ședință a Camerei Deputaților pentru care nu a existat nicio convocare, încălcându-se dispozițiile art.66 alin.(2) și (3) din Constituție. În primul rând, Curtea observă că aprobarea prelungirii programului de lucru nu poate fi asimilată convocării unei sesiuni extraordinare. Apoi, având în vedere că Parlamentul nou- ales se întrunește la convocarea Președintelui României, Curtea reține că în procedura parlamentară sunt aplicabile dispozițiile art.63 alin.(3) din Constituție. Astfel, convocarea s-a realizat de către Președintele României, prin Decretul nr.1.085 din 16 decembrie 2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1239 din 16 decembrie 2020, și a avut ca obiect constituirea Camerei Deputaților și alegerea organelor sale de conducere. Așa fiind, în etapa constituirii forului legislativ nu poate fi pusă în discuție incidența dispozițiilor art.66 alin.(2) și (3) din Constituție, care reglementează convocarea Camerelor Parlamentului în timpul legislaturii, astfel că critica întemeiată pe încălcarea acestor prevederi constituționale urmează a fi respinsă.

38. Cu privire la critica întemeiată pe încălcarea dispozițiilor art.2 alin.(2) din Regulamentul Camerei Deputaților, întrucât nu a existat necesitatea înlocuirii președintelui de vârstă cu deputatul cel mai în vârstă din rândul celor prezenți, Curtea reține că aceste critici au caracter inadmisibil. Curtea observă că dispozițiile Regulamentului Camerei Deputaților prevăd regula continuității, în virtutea căreia

activitatea președintelui de vârstă debutează în prima ședință a Camerei, întrunită în ziua și la ora stabilite prin decretul Președintelui României, și încetează de drept odată cu alegerea președintelui Camerei Deputaților și a Biroului permanent [potrivit art.2 alin.(1), „Până la alegerea Biroului permanent lucrările Camerei Deputaților sunt conduse de cel mai în vârstă deputat, în calitate de președinte de vârstă”, respectiv art.23 din Regulamentul Camerei Deputaților]. Excepția de la regula continuității activității președintelui de vârstă este stabilită în mod expres și limitativ de dispozițiile art.2 alin.(2) din Regulamentul Camerei Deputaților și privește ipoteza în care persoana care întrunește calitatea de președinte de vârstă al Camerei se află în imposibilitatea de a-și exercita atribuțiile, situație în care conducerea Camerei este preluată de deputatul cu vârsta imediat inferioară celui înlocuit, dintre cei prezenți în ședința plenului. Având în vedere scopul procedurilor parlamentare pe care președintele de vârstă este însărcinat să le conducă, respectiv constituirea forului legislativ și alegerea organelor sale de conducere, dispozițiile regulamentare prevăd ca derularea acestor proceduri să se desfășoare cu celeritate, impunând termene maximale doar în procedura de constituire legală a forului legislativ (cel mult 5 zile de la data convocării Parlamentului de către Președintele României). Așa fiind, procedura care prevede înlocuirea de drept a președintelui de vârstă în cazul strict determinat de egulamentul menționat urmărește atingerea acestui scop, preîntâmpinând situațiile în care absența președintelui de vârstă de la lucrările plenului Camerei ar determina o tergiversare a acestor proceduri.

39. Aplicând aceste considerente la cauza de față, care vizează alegerea președintelui Camerei Deputaților prin hotărârea care formează obiect al controlului de constituționalitate, Curtea reține că autorul sesizării este nemulțumit, în concret, de greșita aplicare a dispozițiilor regulamentare, respectiv de rezultatul negocierilor cu privire la continuarea ședinței plenului Camerei și de propunerile supuse votului ca urmare a acestor negocieri. Or, modul concret în care fiecare lider de grup parlamentar tratează cu ceilalți lideri de grupuri parlamentare derularea procedurilor parlamentare nu reprezintă chestiuni de constituționalitate a hotărârii atacate, ci reprezintă acte de negociere între parlamentari, neintrând în competența de soluționare a Curții Constituționale (a se vedea în acest sens, Decizia nr.393 din 6 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 9 iulie 2018, sau Decizia nr.234 din 2 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.585 din 3 iulie 2020). Curtea reține că, așa cum rezultă din stenograma ședinței Camerei Deputaților, prelungirea programului de lucru a fost aprobată cu votul unanim al deputaților prezenți în plenul Camerei, iar după ce liderii grupurilor parlamentare și-au prezentat propunerile nominale pentru funcția de președinte al Camerei Deputaților, acesta a fost ales cu votul majorității deputaților prezenți.

40. Având în vedere situația de fapt înfățișată, Curtea constată că susținerile autorului sesizării vizează aspecte ce țin de aplicarea dispozițiilor Regulamentului Camerei Deputaților în procedura de constituire a forului legislativ și de alegere a organelor sale de conducere. Or, întrucât criticile de neconstituționalitate întemeiate pe dispozițiile infraconstituționale pretins a fi încălcate nu au relevanță constituțională, iar Curtea nu este o instanță de control al opțiunilor parlamentare cu evidentă natură regulamentară, Curtea constată că sesizarea de neconstituționalitate a Hotărârii Camerei Deputaților nr.71/2020 pentru alegerea Președintelui Camerei Deputaților este inadmisibilă, urmând a fi respinsă ca atare.

41. În contextul menționat, invocarea art.1 alin.(3) și a art.69 din Constituție în susținerea criticii de neconstituționalitate nu poate fi calificată decât ca fiind una pur formală, astfel că și sub acest aspect Curtea urmează să respingă sesizarea formulată ca inadmisibilă (a se vedea, cu privire la soluția de inadmisibilitate în ipoteza în care invocarea textelor constituționale este una formală, Decizia nr.1.094 din 20 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.65 din 30 ianuarie 2013, sau Decizia nr.335 din 4 iulie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.429 din 15 iulie 2013).

42. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.I) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.c), al art.27 alin.(1) și al art.28 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea de neconstituționalitate a dispozițiilor Hotărârii Camerei Deputaților nr.71/2020 pentru alegerea Președintelui Camerei Deputaților, formulată de Grupul parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică președintelui Camerei Deputaților și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 ianuarie 2021.